

5.2 Išplėstinis sakinys. Antrininkės sakinio dalys

1. Pokalbio ištraukoje su profesoriumi, muzikologu, politiku Vytautu Landsbergiu raskite ir sutartiniais ženklais pabraukite antrininkės sakinio dalis.

Kaip Jūs manote, kuriant pilietinę visuomenę, kuriant kiekvieno iš mūsų savimonę, kiek įtakos turi menas ir kultūra? Labai dažnai juk girdime sakant: na, ką tie kultūros žmonės gali padaryti, tai ne žemdirbiai, ne gamybininkai, ne verslo žmonės.

Kultūros žmonės turėtų daryti įtaką visų žmonių kultūrai. Ir tai reiškia toli gražu ne vien tik meno supratimą ar polinkį į meną, domėjimąsi grožine literatūra. Čia būtų siauras požiūris. Tai, ką Jūs paminėjote kaip pilietinę sąmonę, ir yra kultūra, kultūros dalis. Ar žmonės turi pilietinę sąmonę, ar tik dalis žmonių ją turi? Ar visuomenė yra iš tikrųjų visuomenė, kurią jungia ta pilietinė sąmonė? O gal ji yra dar ne visuomenė, ir ją jungia galbūt tik bendros kalbos vartojimas, buvimas tam tikroje teritorijoje... Kultūros dalykai gilesni. Kultūra pasireiškia pilietine ir politine kultūra. Mūsų politinė kultūra kartais yra be galo žemo lygio. O žemo lygio politinė kultūra patinka daugeliui žmonių. Ir tai reiškia jų tam tikrą spragą, nejautimą, kas vertinga, o kas menka.

Pagal radijo interviu, išspausdintą knygoje „Sėskim ir pakalbėkim“

2. Pokalbio ištraukoje su profesoriumi, muzikologu, politiku V. Landsbergiu raskite ir sutartiniais ženklais pabraukite pagrindines ir antrininkės sakinio dalis. Atkreipkite dėmesį į dalelytes ir jungtukus, kurie neina sakinio dalimis.

Šiandien mes gyvename tokiu visuotiniu diskusijų, skandalų laiku, kai Lietuva yra dažnai skaldoma į dvi Lietuvos... Kalbama apie politinį elitą, apie verslo elitą, nusikaltėlių elitą... Ar Jūs nepasigendat šiandien kultūros elito?

Iš dalies pasigendu. Bet nedirščiau apibendrinti: galbūt aš ne visur spėju dalyvauti. Tačiau aš norėčiau šiek tiek pakoreguoti elito sąvoką. Turbūt buvo tokie laikai, gal ir dabar yra, kai kiekvienas kaimas turėjo savo elitą – žmones autoritetus. Kadaisė galbūt kunigas buvo autoritetas ar mokytojas... Net per sovietinę literatūrą eina tokia gija iš senosios literatūros, iš Vinco Krėvės ar Vaižganto laikų, kur dominavo personažai kaimo žmonės – išmintingi, labai subtiliai ir paprastai jaučiantys gamtą, aplinką... Koks nors Krėvės skerdžius. Jis tartum jau iš kitos epochos. Bet ten irgi buvo dvi Lietuvos. Juk tam žmogui skauda širdį, kai materialistas kerta didžiulę gražuolę liepą... Prašom – dvi Lietuvos. Taigi tas susiskaldymas nėra naujas dalykas. Ir dabar iškerta ažuolus, iškerta liepų alėjas: pinigėlių juk galima pasidaryti. Tai yra tie patys grainiai iš senų Krėvės laikų. Todėl žmonės, kurie mato pasaulį kitaip, turėtų būti aktyvesni. Jie turėtų priešintis, o ne užsidaryti.

Pagal radijo interviu, išspausdintą knygoje „Sėskim ir pakalbėkim“

5.2 Išplėstinis sakinys. Antrininkės sakinio dalys

3. Perskaitykite Kunigo Roberto Grigo kalbą, sakytą Laisvės gynėjų dienos 25-ųjų metinių minėjime, ir parašykite žodžius reikiamu linksniu.

<...>

Mes susidūrėme su visu tuo agresijos, politinio smurto ir „vyresniojo brolio“ arogancijos bjaurumu, kokį nuolat matome _____ (pasaulis) ir šiandien, galingųjų valstybių ir tautų vykdomą mažesniųjų ir silpnesniųjų atžvilgiu. Bet neatsakėme tuo pačiu, tarsi _____ (natūralus) ir _____ (logiškas) _____ (atoveiksmis). Į okupantų smogikus Vilniuje nelėkė akmenys, lazdos ir kulkos iš mūsų pusės. Kentėme _____ (smurtas), bet neatsakėme _____ (smurtas). Stovėjome prieš jų _____ (šarvuočiai) ir _____ (durtuvai), ir dainavome apie mums _____ (brangūs dalykai). Apie tai, dėl ko čia buvome, dėl ko rinkomės būti mirties akivaizdoje ir nesitraukti. Tautos dvasia, kultūra – prieš _____ (brutali karinė prievarta). Daina – prieš kulašnikovų kulkas. Ir (tariama) mūsų silpnybė paradoksaliai tapo mūsų _____ (didžioji jėga). Imperinė prievartos mašina apnuogino prieš pasaulio viešąją nuomonę visą savo menkystę. Naikinama, bet nesmurtaujanti Lietuva iškilo kaip kankinių žemė ir laimėjo _____ (visuotinės simpatijos). Prieš moralinį lietuvių pranašumą ir Sausio 13-osios kraują ėmė blankti propagandinis Gorbio demokrato žavesys. Galbūt Kristaus kvietimas nugalėti blogį neperimant smurtinių to paties blogio kovos būdų, nėra jau toks naivus ir negyvenimiškas.

<...>

Pagal kunigo Roberto Grigo kalbą

4. Savais žodžiais paaiškinkite šių žodžių reikšmę. Jeigu abejojate, pasinaudokite žodynais.

- Agresija – _____
- „Vyresnysis brolis“ – _____
- Arogancija – _____
- Smogikas – _____
- Smurtas – _____
- Paradoksas – _____
- Menkystė – _____
- Propaganda – _____

Rašymui

A series of 20 horizontal dashed lines for writing.

Rašymui

A series of 20 horizontal dashed lines for writing.